No. 2159 Zaterdag 23 Mei 1925. 42ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER., B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Naklank van „EEN EEUWFEEST."

In de „*Amigoe*" van 9 Mei hebben wij reeds het onderstaand schrijven van Dné. G. J. EYBERS aangekondigd, dat wij wegens overvloed van copie eerst nu kunnen opnemen.

Curaçao 4 Mei 1925.

Zeer geachte Pastoor Euwens,

In het nummer van de „Amigoe" van 4 April 1925 besluit u uw artikel over een „*Eeuwfeest*"— op deze wijze: „*Doch vast staat (!!!)* — en hiermede zijn wij het met het „*Kol. Weekblad*" volkomen eens, — dat het bestaan van twee Predikanten bij de Protestantsche Gemeente op Curaçao feitelijk berust op de oorspronkelijke bepaling van het Koninklijk besluit bij het tot standkomen dezer Vereeniging in 1825: dat de bediening hier door een Hervormde en een Luthersch predikant zou worden waargenomen, — welke bepaling later niet meer gehandhaafd en in onbruik geraakt is."—

Dat het „*Kol. Weekbl.*" zoo'n fout maakt, kan er nog mee door, 't is meer dan eens niet ter zake kundig, maar dat u, die voor historicus doorgaat en toch zeker ook wel objectief historicus wilt zijn, zoo'n fout maakt, dat kan er niet mee door, en ik hoop, dat u in uw eigen blad bijv. a.s. Zaterdag tenminste voorloopig deze fout wilt herstellen.

U staan misschien niet de gegevens ten dienste, waarover ik in deze materie beschik, maar u hebt toch ook voldoende gegevens, om u te overtuigen, dat u en 't Kol. Weekbl. in dit opzicht de [illegible]

Reeds in 1714 — dus meer dan 200 jaar geleden — had onze Gemeente reeds twee predikanten, zij het dan ook maar voor den tijd van drie jaar, n.l. 1713—'26. Ds. Th. van Cambron en van 1713—1717 Ds. H. Beys.

Na 't vertrek van Beys bleef de gemeente aandringen op een vasten 2n. predikant, wat de Bewindhebbers van de W. I. C. haar in 1751 toestonden.

Zes jaar dus, vóórdat de Luthersche Gemeente haar eersten predikant kreeg, (n.l. in 1757) had de Gereformeerde Gemeente officiëel haar 1sten en 2den predikant, n.l. Ds. Wigboldus Rasvelt 1730—1757, en

Ds. Johannes Ellis (proponent) van 1751—1758.

Op 't tijdstip, dat I. G. Muller dominé werd van de Luthersche Gemeente had Curaçao DRIE predikanten. En 't feit, dat in 1804—1825 onze Gemeente maar één predikant had, heeft 't gemakkelijk gemaakt, dat Joh. Muller als predikant bij onze Gemeente kon optreden. 't Gouvernement was toch gewend 2 predikanten te salarieeren. En om de Lutherschen tegemoet te komen, heeft men die bepaling gemaakt, dat één Luthersch zou zijn. Na Ds. Meyer, omdat er zich geen Luth. Candidaat voordeed, werd als tweede ook een Hervormd gezonden en nu is er geen sprake meer van, dus de oude toestand is weer hersteld. Binnen kort hoop ik een artikel te schrijven „Waarom er hier 2 predikanten zijn", doch voorloopig is dit zeker wel genoeg, dat „*dat vast staat*", *zeer onvast is.*

Na vr. groete, met de meest Hoogachting.

U Eerw. dw. dr.

G. J. Eybers.

P. S. Ik heb op 24 April '25 de herdenkingsrede gehouden en u openlijk weerlegd.

— * * * —

Om de onpartijdigheid en objectiviteit van mijn naam als historicus niet in gevaar te brengen, heb ik bovenstaand schrijven van Dné. G. J. EYBERS in zijn geheel opgenomen en de eereplaats afgestaan aan het hoofd van dit blad.

Ik heb er altijd een gewetenszaak van gemaakt *objectief* historicus te zijn, waarbij ik mij altijd den gulden raad van CICERO, waarop elke gezonde geschiedbeschouwing moet steunen, — voor oogen hield: „Een eerste vereischte voor een geschiedschrijver is, dat hij niets onwaars verhale, en niets, wat waar is, verzwijge." En ik ben mij niet bewust in die genoemde artikelen, ook niet in die geïncrimineerde slotconclusie, daartegen gezondigd te hebben.

De geachte schrijver moet dus al een hooge mate van lichtvaardigheid mijnerzijds veronderstellen om te verwachten, dat ik zoo maar voetstoots „mijn fout (?!) zou herstellen" en erkennen, dat ik de plank heb misgeslagen. Zelfs na aandachtige lezing van de argumenten, die de geachte schrijver voor zijn meening voor het voetlicht brengt, kan ik nog met een gerust geweten de conclusie van het art. van 4 April handhaven.

Wanneer ik dus de bovengenoemde slotconclusie van het art. van 4 April handhaaf, wensch ik dat alleen te doen op *historische* gronden. zooals de geachte schrijver ter bestrijding eveneens doet.

Ik maak dus een uitdrukkelijk voorbehoud.

Ik weet niet, wat Dné. EYBERS nog in *petto* houdt. Zijn woorden: „*U staan misschien niet de gegevens ten dienste, waarover ik in deze materie beschik*, en: „*Binnenkort hoop ik een artikel te schrijven: „Waarom er hier 2 predikanten zijn,"* doen vermoeden, dat hij nog andere argumenten voor later bewaart. Ik weet evenmin *op welke gronden* Z.Eerw. mij in zijn herdenkingsrede op 24 April l.l. bestreden heeft. Daarmede kan en behoef ik dus in dit artikel geen rekening te houden.

De argumenten dus, die de geachte schrijver in bovengeciteerden brief aanvoert, hebben mijn meening niet aan 't wankelen gebracht.

Wanneer men die argumenten van Dné. E. goed op den keper beschouwt, schijnt de zaak, waar het hier om gaat — nl. de historische grond waarom hier *nu* twee predikanten zijn — voor hem beheerscht te worden door de vraag of deze regeling steunt óf wel op de wetgeving of gewoonten, op de concessies of privilegies, die hier van 1700 tot 1800 van kracht waren, óf wel op het Koninklijk Besluit van 1825. Ds. E. zoekt blijkbaar zijn steun in het eerste. Ik ben van oordeel, dat alleen de regeling bij Kon. Besl. van 1825 hier den doorslag moet geven.

Doch laten we *voorloopig* Ds. E. bijstemmen en zien wat voor bewijzen hij voor die meening aanhaalt.

„Reeds in 1714 — dus meer dan 200 jaar geleden — had onze Gemeente reeds twee predikanten, zij het ook maar voor den tijd van 3 jaar" nl. 1714—1717, de jaren dat Ds. van Cambron en Ds. Beys tegelijktijdig hier waren.

Daarmede is het overzicht over de eerste helft (tot 1751) van de XVIIIe compleet. Een pover resultaat: 3 jaar van de ruim 50, dus nauwelijks 1½%. Doch erger is, dat Ds. E. niet eens het recht heeft zich daarop te beroepen.

De geachte schrijver tracht mij bang te maken, met de meerdere gegevens waarover hij beschikt, maar het ware beter geweest, dat hij ook kennis genomen had van de correspondentie van de toenmalige Gouverneurs van Curaçao met de directeurs van de *West Indische Compagnie*, waaronder toen Curaçao ressorteerde en van wie ook de Kerkeraad in alles afhankelijk was. Die correspondentie is een noodzakelijke aanvulling van de zeer onvolledige notulen enz. van den Kerkeraad. (Wat daaruit hier wordt aangehaald, kan men vinden bij HAMELBERG. *De Nederlanders op de W. I. eilanden.)*

Uit die correspondentie blijkt nu, dat het een bloot toeval was, dat hier van 1714—1717 twee dominé's waren.

Wat was het geval? Den 28 Januari 1713 was Ds. NICOLAAS VERKUYL hier gestorven. Dat was aan den predikant Ds. Beys te New-York ter oore gekomen, die op eigen gelegenheid naar Curaçao overkwam om naar die betrekking te dingen. De directeur (Gouverneur) VAN COLLEN stelde hem provisioneel aan en vroeg de goedkeuring van de Directeurs der W. I. C. in Holland, die uitsluitend het recht hadden hier een predikant aan te stellen. Doch ondanks het mooie getuigschrift van VAN COLLEN, weigerde de W. I. C. hem goed te keuren, riep hem zelfs naar Holland terug en stelde in zijn plaats Ds. VAN CAMBRON aan. De reden, waarom de W. I. C. weigerde BEIJS te accepteeren, was gelegen in de klacht, die door de Classis van Amsterdam tegen hem was ingebracht, dat BEIJS van New-York naar Londen was gegaan en zich door den Episcopaalschen bisschop tot predikant van die kerkgemeente had laten opnemen, waardoor hij „de formulieren van de Nederduytsche Kercke dezer Landen had afgezworen," zoodat de classis „hem als een verwerpelijk litt afsneet, als die tot hen niet meer behoorde, totdat hij hier en in zijnen kerck sig selven heeft verdedigt en gesuijvert is geworden. (Brief der Kamer van Amsterdam 23 Sept. 1713). In Amsterdam gelukte het BEYS werkelijk zich voor de Classis te rechtvaardigen, waarna hij een jaar later door de W. I. C. als „tweede predikant" naar Curaçao werd gezonden, echter onder uitdrukkelijke bepaling, dat zijn gage niet ten laste der Compagnie, doch voor rekening der kerkgemeente op Curaçao zou komen. (Brief van id. van 26 September 1714). Hij kan dus op zijn vroegst op het einde 1714 op Curaçao zijn teruggekomen. Hij overleed stellig reeds vóór Sept. 1717, want 30 Nov. '17 was zijn weduwe al kort te voren in Holland aangekomen. Ds. S. VAN DISSEL in zijn historische studie over de Hervormde Gemeente op Curaçao (zie *Kerkhistorisch Archief* 2e deel 1859 bl. 374) neemt zelfs aan, dat BEYS reeds in 't begin van 1716 is overleden.

Wij hebben dus het recht 1° om die 3 jaar tot hoogstens 2 jaar te reduceeren, wat het resultaat nog onbeduidender maakt; 2° zijn komst op C. aan een bloot toeval toe te schrijven; 3° waar Ds. Eijbers in zijn voorlaatste alinea van zijn brief beweert, dat het Gouvernement gewoon was *twee* predikanten te salarieeren, onjuist te noemen, om de uitdrukkelijke voorwaarde bij de benoeming van BEYS door de W. I. C. gestipuleerd.

Blijft nog de tweede helft der XVIIIe eeuw.

Dné. Eijbers leidt dit tijdperk als volgt in:

„Na 't vertrek van BEIJS bleef de gemeente aandringen op een vasten 2n predikant, wat de Bewindhebbers van de W. I. C. haar in 1751 toestonden."

Vooreerst een kleine opmerking.

Wij hebben zooeven gezien, dat Ds. BEIJS hier *gestorven*, dus niet van hier *vertrokken* is. In het gewone spraakgebruik hebben de woorden *Na 't vertrek van....* niet de beteekenis van *zijn vertrek naar betere gewesten.* Zoodat we het hier dan ook niet als in dien zin door Dné. E. bedoeld kunnen opvatten.

Met het jaar 1751 verandert de toestand geheel en al. Man kan nu inderdaad spreken van een vasten 2n predikant. Wanneer er één ontbrak, was dat uitzondering, meestal aan 'n onverwacht sterven van één der predikanten te wijten, wat nog al vrij dikwijls voorkwam, daar er verschillenden aan de gele koorts gestorven zijn.

Wanneer er hier echter, te beginnen met 1751, als regel *twee* predikanten waren, heeft men nog niet het recht zich daarop voor de tegenwoordige regeling te beroepen. De motieven, waarop Ds Eijbers zich wellicht in zijn beloofd art.: *Waarom er hier 2 predikanten zijn?* zal beroepen, kunnen zich ook buiten de historische lijn bewegen. Wanneer de geachte Schr. b.v. daarin zou aantoonen, dat de werkzaamheden in deze gemeente voor één predikant zóó druk en veelomvattend zijn, dat deze door één enkele persoon onmogelijk goed kunnen verricht worden, zou ik daarin volkomen berusten of liever ik zou mij dan geheel onzijdig en buiten het debat houden, omdat ik me niet competent reken daarover te oordeelen. Doch evenzeer zou Ds. Eijbers bij dit betoog zich niet op de historische toestanden na 1751, zelfs niet op de regeling van 1825 kunnen beroepen, omdat de motieven, die *toen* voor de aanstelling vau *twee* predikanten gegolden hebben, geheel andere zijn, dan die *tegenwoordig* daarvoor kunnen gelden.

Een vluchtig overzicht, gebaseerd op degelijke historische gronden zal dit duidelijk maken:

„Het latere verzoek der gemeente, zoo zegt HAMELBERG bl. 201, om een tweeden predikant schijnt, voornamelijk gegrond te zijn geweest om zich in godsdienstzaken te kunnen wenden tot den predikant, die het meest in hun smaak viel, zooals dit ten tijde van CAMBRON en BEYS het geval was geweest. Wel werd als reden voor het verzoek opgegeven, dat de gemeente zoo vaak verstoken bleef van godsdienstige leiding door herhaaldelijk ontstane vacatures, en zeker was die reden ook niet ongegrond, doch in de brieven van (Gouverneur) FAESCH (1740—1758) is tusschen de regels te lezen, dat gebrek aan godsdienstige leiding niet zoo sterk door de ingezetenen werd gevoeld. Van de aanstelling van een tweeden predikant verwachtte de directeur (gouverneur) nog meer oneenigheden dan er reeds bestonden en openhartig kwam hij voor deze meening uit, toen het hem gebleken was, dat de bewindhebbers (der W. I. C.) zouden zwichten voor den aandrang van den kerkeraad en der gemeente. „Het eenige, waarvoor ik bevreesd ben, als wij een tweeden predikant hebben" — zoo schreef de directeur (FAESCH) den 23 Januari 1751 — „is, dat de een ann den anderen niet zal willen gesubordineerd zijn en dat dit groote fracties op het eiland zal kunnen causeeren, daar de menschen hier te lande al te lichtgeraakt zijn."

Echter voldeden de bewindhebberen aan het hun gedaan verzoek en stelden in datzelfde jaar den proponent JOHANNES ELLIS aan."

Tevens werd toen om zooveel mogelijk ongenoegen te voorkomen, door de Bewindh. vastgesteld, dat steeds de oudste in dienstjaren als 1ste predikant moest wordeu beschouwd.

Een dergelijk motief werd door den kerkeraad zelf in een brief aan de classis van Amsterdam op 3 April 1769 opgegeven, „dat de tweede predikantsplaats, die nog vacant was, spoedig vervuld mogen worden, opdat de gemoederen alhier tot bedareu worden gebracht en de ware doch zeer vervallen godsdienst herleve." Terzelfder tijd beklaagt zich de classis van Amsterdam „over de slechte handelwijze en informele procedures, door den vorigen kerkeraad gehouden met Ds. WARNOLDUS KUYPERS" en van de „suspensie" van dienzelfden predikant.

Nog op een tweede bewijs zou ik mij hier willen beroepen om de meening van Ds. EYBERS, dat „het Gouvernement gewoon was twee predikanten te salarieeren", in twijfel te trekken.

Den 21n Mei 1771 wordt door den kerkeraad bij de bewindhebbers van de W. I. C. in Amsterdam vermeerdering van traktement aangevraagd, daar dit nog niet de helft bedroeg van dat van den Lutherschen predikant, die door de gemeente zelf bekostigd en met 1000 pesos gesalarieerd werd. Uit hetgeen de kerkeraad aanvoert, zou men althans opmaken, dat ook de gemeente een *gedeelte* van dat salaris voor haar rekening nam, want ze zegt: „de gemeente meent jaarlijks zoo veel voor hare predikanten te fourneeren, dat het, bijzonder bij deze zeer ongelukkige tijden, niet gepermitteerd zou zijn, om méér van dezelfde te verwachten." (Zie S. v. DISSEL, l.c. bl. 379—380.)

Terloops veroorloof ik meer Ds. E. op te wijzen, dat hij geen recht heeft van *drie* predikanten te spreken. De derde was de Luthersche en deze gemeente stond geheel op zich zelf, had een eigen kerkeraad, een eigen kerkgebouw, haar eigen leden, een geheel afzonderlijke geloofsbelijdenis. Met de Luthersche Gemeente had de Hervormde in die dagen volstrekt niets te maken.

Nog een andere gevolgtrekking zouden we uit de argumentatie van Ds. E. kunnen trekken. Immers wanneer hij zich als basis van de tegenwoordige regeling gelieft te beroepen op de toestanden van de XVIIIe eeuw, zou er dan logisch niet uit volgen moeten, dat ook de instructie voor den predikant door de Bewindh. der W. I. C. destijds vastgesteld, eveneens nog van kracht is? Ik vermoed, dat de geachte schrijver daar weinig voor voelen zal. Maar waarom het eene als verouderd verwerpen, en aan het andere vasthouden, terwijl ook de motieven en de toestanden van die dagen evenzeer gewijzigd zijn en nu niet meer kunnen gelden.

Doch al hebben wij de historische bewijzen voor Ds. Eybers' stelling zeer zwak genoemd, voor ons blijft de hoofdzaak, dat de geachte schr. zelfs het recht mist om zich voor het tegenwoordig bestaan van twee predikanten bij de Hervormde Gemeente alhier, op de regeling van de XVIIIe eeuw te beroepen.

Die geheele regeling — afgezien nog van de motieven, die daarvoor toen golden — heeft opgehouden te bestaan.

Met de opheffing van de West-Ind. Comp. in 1791 verviel voor den kerkeraad van de Herv. Geniete alhier haar afhankelijkheid van die W.-I. C. en kwam zij meer direct onder de Classis van Amsterdam. Eindelijk door den snellen achteruitgang van de Luthersche Gemeente en het verlies van haar kerkgebouw in 1804, toen juist in die dagen *geen enkele* Herv. predikant op het eiland aanwezig was, was de Vereeniging dezer beide kerkgemeenten geleidelijk voorbereid, die in 1825 ook *officieel* tot stand kwam.

Sinds dien tijd werd dus het bestaan dezer Ver. Prot. Gemeente geheel en al beheerscht en geregeld uitsluitend en alleen door het Koninklijk Besluit van 12 Nov. 1824. Alle andere oude wetten en privilegies, alle vroegere regelingen werden daarmede opgeheven en afgeschaft. Dit Kon. Besluit werd dus de nieuwe grondwet.

En bij deze nieuwe regeling werden twee predikanten aangesteld, de eene Hervormd, de andere Luthersch, omdat twee verschillende gemeenten in één waren saamgesmolten, om dus beide gezindten te bevredigen.

En nu moge het waar zijn, dat geleidelijk de Luthersche gemeenteleden

geheel waren opgegaan in de Hervormde gemeente, dat het Lutheranisme als zoodanig hier had opgehouden te bestaan, omdat de echte belijders van de Augsburgsche Confessie waren uitgestorven, zoodat later het motief vervallen was hier nog een afzonderlijken *Lutherschen* predikant aan te stellen, met evenveel recht kan men de gevolgtrekking maken, dat toen het zóóver gekomen was, men logischer geen *tweeden Hervormden* predikant had kunnen of mogen benoemen, (tenzij met wijziging van het vroegere Kon. Besluit), omdat dit K. B. uitdrukkelijk gestipuleerd had, dat een der predikanten *Herv.*, de andere *Luthersch* moest zijn.

Onze conclusie kan geen andere zijn dan deze. De aanleiding dat hier thans twee predikanten zijn, kan alleen grond vinden in het Kon. Besluit van 12 Nov. 1824.

Doch het wordt niet meer volgens de letter uitgevoerd. Het motief dat *toen* voor deze twee predikanten gold, bestaat *nu* niet meer.

Er kunnen andere motieven nu aanwezig zijn, b.v. de interne dienst, het grooter aantal gemeenteleden, de drukke werkzaamheden enz. enz. Doch deze vallen voor ons doet geheel buiten het bestek dezer polemiek.

P. A. EUWENS. O. P.

Eenige details uit ons havenbedrijf.

Het begint eentonig te worden telkens en telkens opnieuw te spreken over ons steeds met sneller vlucht omhoog stijgend havenbedrijf.

„Een beter en dieper inzicht in den grooten omvang van onze haven, zooals ze tegenwoordig is uitgegroeid, niet *extensief* in oppervlakte, maar *intensief* in wat er in- en uitgaat, kunnen alleen nadere details geven, die op onze havenbeweging betrekking hebben.

Wij beginnen met de **K. W. I. M.**, onbetwist de oudste en voornaamste stoomvaartmaatschappij, die haar schepen naar onze haven zendt. Van haar hoofdagentschap alhier mochten wij hiervoor de meest volledige inlichtingen ontvangen, waarvoor wij oprechten dank zeggen.

Wij vertrouwen dat ook de andere alhier gevestigde stoomvaartlijnen ons met hun gegevens behulpzaam zullen zijn, om dit overzicht zoo volledig mogelijk te maken.

A. Allereerst HET PERSONENVERVOER door de **K.W.I.M.**-booten.

Tot onzen spijt hebben we dit jaar in de *Curaçaosche Courant* de opgave gemist, zooals het vorig jaar door wijlen Commissaris J. APPEL daarin gepubliceerd werd over het totaal der aangekomen, vertrokken en doorgaande reizigers in onze haven.

Over 1923 bedroeg het Vreemdelingen-Verkeer op Curaçao.

Aangekomen	*passagiers*	8.441
Vertrokken	„ „	8.781
Doorgaande	„ „	9.390

Welk een groot aandeel de K.W.I.M. booten in het passagiers-vervoer alhier over 1924 hadden, moge blijken uit het volgende lijstje.

In totaal werd alhier door de *KWIM.* booten passage verleend aan:

over 1924			over 1923
1746	pers.	Ie klas	1425
269	„	IIe kl.	253
438	„	IIIe kl.	237
505	„	dek	416
2958			2331

Hiervan werden o.a vervoerd naar:

	in 1924		in 1923
Maracaibo	870	passag.	492
Amsterdam	520	„	244
La Guayra	315	„	351
Puerto Cabello	216	„	176
Cristobal	214	„	156
Trinidad	205	„	95
Pto Columbia	174	„	388
Aruba	95	„	2
New-York	71	„	33
Plymouth	76	„	84
enz.	enz.	enz.	

Opvallend is hierbij de belangrijke stijging van het vervoer naar Maracaibo, niettegenstaande nog verschillende booten ook van andere stoomvaart Mijen op dit traject in de vaart gebracht werden.

Het druk passagiersvervoer naar Amsterdam in 1924, vergeleken met 1923, houdt verband met de vele arbeiders van de *Pletterij*, die naar Holland werden teruggezonden.

B. De LIJNEN en SCHEPEN de **K.W.I.M.**

De Mij voerde de volgende stoomvaartlijnen door onze haven:
1. *De Colon-lijn*
2. *Suriname-lijn*
3. *New-York-West-Indië-lijn*
4. *Curaçao-Maracaibo*
5. *Curaçao-Pto Rico*, als hulpdienst van de lijn Amsterdam-Guatemala
6. *De Pacific-lijn* naar de Westkust van Zuid-Amerika, welker schepen hier binnenkomen om olie te bunkeren.

De toenemende omvang van het bedrijf der **K.W.I.M.** in de haven van Curaçao wordt het best gedemonstreerd door het aantal behandelde schepen. Dit bedroeg

in 1921 169 stoomschepen
„ 1922 186 „ „
„ 1923 227 „ „
„ 1924 307, waaronder 4 vreemde schepen.

Een interessant lijstje is nog het volgende, n.l. van het aantal in onze haven *tegelijk* aanwezige schepen van de **K.W.I.M.** op verschillende dagen van het jaar.

Er waren in onze haven aan K.W.I.M. booten *tegelijk* aanwezig:

	in 1924	in 1923	
gedurende:	27 dagen	28 d.	0 schepen
	74 „	114 d.	1 schip
	115 „	130 d.	2 schepen
	72 „	54 d.	3 „
	45 „	30 d.	4 „
	28 „	9 d.	5 „
	5 „	0 d.	6 „
	366 dagen.		

OPEN BRIEF

aan Zijne Excellentie Dr. N. J. L. Brantjes

Gouverneur van Curaçao.

Alhier.

EXCELLENTIE:

Met oprecht leedwezen heeft de bevolking van Curaçao kennis genomen van de vernederende wijze, waarop het Uwer Excellentie heeft behaagd een einde te maken aan het verdienstelijk openbaar leven van het raadslid J. SUTHERLAND.

Waarom — zoo vraagt men zich algemeen af — waarom heeft Uwe Excellentie ten deze juist dien weg ingeslagen, die nevens de bereiking van Uw doel, per se U tevens de rechtmatige verontwaardiging moest verzekeren van geheel ons volk?

Excellentie, het is ongetwijfeld Uw recht, om, in afwijking van het voorstel van den Kolonialen Raad, den tweeden candidaat met voorbijgaan van den eersten candidaat voor eene benoeming aan Hare Majesteit de Koningin voor te dragen, maar nevens dat recht rust op U, Excellentie, ook de plicht, om, rekening houdende met de bestaande gewoonte, aan den eersten candidaat uw steun niet te onthouden, tenzij zeer overwegende bezwaren hiertoe U zouden verplichten.

Die bevoegdheid, Excellentie, is U derhalve toegekend als een soort redmiddel in den nood en zoo dikwijls U tot dat middel uw toevlucht neemt, zoo dikwijls herinnert U, onnoodig, den leden van den Kolonialen Raad eraan, dat zij, op den keper beschouwd, slechts figuranten zijn, die met één pennestreek van Uwe Excellentie hun eervol mandaat kunnen verliezen, zelfs zonder dankbetuiging.

Maar in dit speciaal geval is de verontwaardiging van ons publiek — alleszins terecht — ten top gestegen, dewijl het hier geldt eene gebeurtenis, naar mijn best weten eenig in de annalen der geschiedenis van Curaçao, waarover Gij, Excellentie, de eer hebt de rol van Landvoogd te vervullen.

Het geldt hier een raadslid, dat, zooals de „*Amigoe di Curaçao*" zoo treffend opmerkt, 19 jaren de belangen dezer kolonie met veel talent heeft behartigd en daarbij is geweest een der meest intelligente en begaafde sprekers, een onvermoeide en krachtige verdediger van de beginselen, die hij voorstond.

Waarom — zoo vraagt ons publiek zich af — waarom in het onderhavig geval den Heer SUTHERLAND niet op ridderlijke wijze onder vier oogen te verstaan gegeven dat, hij, naar Uwe meening, door Uwe Excellentie niet langer geschikt wordt geacht om als Raadslid te fungeeren en aldus handelende, aan hem de gelegenheid opengesteld om zelf voor de eer te bedanken?

Zoodoende, Excelentie, zou U uw doel tóch hebben bereikt en aan ons volk zou eene „verrassing" zijn gespaard gebleven, eene „verrassing" die zeker niet toe bij zal dragen om den band tusschen Nederland en Curaçao hechter te maken.

Klein is ons volk in aantal, vreedzaam van aard, maar zeer gevoelig en daarom zal het, Excellentie, van wijs beleid getuigen, waar het kan, met die gevoelens rekening te houden, zooals het U, Excellentie, als Landvoogd betaamt te doen.

Wij betreuren dat zulks in casu niet is geschied, protesteeren tegen de onwaardige behandeling het raadslid SUTHERLAND van de zijde van het Bestuur ten deel gevallen en wij maken ons sterk geheel Curaçao achter ons te hebben, indien wij, doende wat het Bestuur had behooren te doen, voornoemd raadslid bij zijn afscheid aan den Raad de hulde brengen onzer bevolking en dank zeggen voor hetgeen, hij gedurende 19 jaren heeft gedaan in het belang van de kolonie, waarover U, Excellentie, in democratischen geest den scepter zwaait tot voldoening van allen die tevreden mochten zijn.

Met den verschuldigden eerbied, Excellentie,

teeken ik mij

Van Uwe Excellentie

De onderdanige dienaar,

J. L. C. MONSANTO.

Zijn de haaien petroleummotoren?

Niets nieuws onder de zon! De geniale mensch vond in de vorige eeuw den petroleummotor uit. Doch de natuur, de hypergeniale uitvoerster van Gods plannen, was hem vóór, zegt de *Javapost*.

De brandstof van zoo'n petroleummotor is aardolie, in 't potjeslatijn „*petroleum*" geheeten (*petra* is rots; *oleum* is olie). De scheikundige samenstelling van deze brandstof lijkt verbluffend veel op die van visschenvet, bijzonder van haaien. U weet, dat men uit sommige petroleum-soorten ook de bekende stoffen haalt: paraffine, vaseline enz. Zoo kan een visch, door middel van zijn lever uit zijn eigen lichaamsvetten een soort brandstof bereiden, die zijn bewegingen voedt, zooals petroleum (of benzine) een motor „voedt".

De Engelschman CHAPMAN, de Japanner TSUJMOTO, twee Franschen HINARD en FILLON lieten hun licht schijnen over deze geschiedenis. En wat bleek? Dat deze eigenaardige olie- of vetsoorten, *spinacieën* en *squaleën* genoemd (naar de haaien *Spinax* en *Squalus*) een zeer hoogen verbrandingsgraad bezitten (10,773 kleine calorieën per gram). Zij overtreffen hierin dd glyceriden-bevattende oliën met • 1200 warmte-eenheden. Daarom verklaarde men, dat zij zeer volmaakte reserves vormen van scheikundig arbeidsvermogen.

Hier komt nog iets anders bij. Haaien behooren tot de alleroudste en eerste visschen, die de zeeën in overoude tijden bevolkten. Men vindt hen ook reeds in 't *Siluur* (aardlagen, nog vroeger dan 't steenkolentijdvak, het *Carboon*). Zeer vele haaientanden, ja overblijfselen der huid, treft men versteend aan vooral talrijk in het *Carboon*. De dieren leefden daar in groote scholen, zooals nu nòg in de zee tusschen Sumatra en Singapore.

Daarop grondvest men een veronderstelling, een hypothese. De steenkolen, nietwaar, ontstonden uit opeenhoping van plantaardige massa's, min of meer bij elkaar gespoeld. Zoo zou nu de petroleum te danken zijn aan massa's zeevisschen, bij elkaar gedreven door [illegible] zeeëngten, lagunen, die later opdroogden.

Daarom zoekt men tegenwoordig, soms met goed gevolg, petroleumbronnen in plsatsen, die vroeger zee waren. In de Kaukasische streken, b.v. bij Bakoe, vindt men waardevolle brandstof op een oppervlakte van slechts 8 vierkante kilometer. En die wereldberoemde vindplaats behoorde in vroeger tijd zeker tot het gebied der zee. Tegelijk met de petroleumbronnen treft men slijkvulcanen aan; en in het uitbarstingsproduct vindt men, met den mikroskoop, steeds kleine schalen van zeedieren, *Radiolariën* en *Foraminifeeren*; bewijs te meer om onze hypothese aannemelijk te maken.

Natuurlijk kan petroleum ontstaan uit destillatie van andere dieren dan haaien, of uit de overblijfselen van planten, zooals *C. Engler* en *H. Protonie* reeds in 1895 en 1904 trachtten te bewijzen.

Maar dit is zeker, dat de aarde met haar dieren en planten, met haar verkolings-, verpetroleums- en versteeningsprocessen kant en klaar was, toen de mensch „de koning der schepping" ten tooneele verscheen. De Voorzienigheid had niet alleen gezorgd voor oogenblikkelijk plantaardig of dierlijk voedsel, voor bouwmaterialen, maar zelfs voor brandstof (in den vorm van steenkolen en petroleum) in later komende eeuwen.

Berichten uit de Kolonie.

Goede Reis.

Met den schoener *Ina Vantcrpool* zal Z.D.H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE van daag een dienstreis ondernemen naar de Bovenwindsche Eilanden. De Eerw. Pater TOLENAAR, kapelaan van Sta Maria, zal Mgr. op die reis vergezellen.

Nieuwe Kapel.

In overleg met den Heer BASTET en Z.Exc. Gouverneur BRANTJES zal door Mgr. VUYLSTEKE binnenkort begonnen worden met den bouw van een kapel in de onmiddellijke nabijheid van *Asiento* om de talrijke werklieden, die op de *Isla* werkzaam zijn, gemakkelijker in de gelegenheid te stellen des Zondags hun godsdienstplichten waar te nemen.

Ontvangen:

De Economische toestand van Suriname in 1924, Verslag uitgebracht door de Vereeniging voor Handel en Nijverheid in Suriname.

Petroleum-Film.

De bekende, reeds vroeger door ons aangekondigde Film van de *Koninklijke Bataafsche Petroleum-Mij.* van haar bedrijf in Nederlandsch-Indië doet in Holland nog steeds de rondte. Onlangs werd zij te Arnhem opgevoerd van wege het Departement Arnhem van de Nederl. Mij. voor Nijverheid en Handel.

Al duurt het wat lang, het is toch zeker. Dat Curaçao ook een beurt krijgt, dat heeft de directie van **C. P. I. M.** ons al toegezegd.

De Curaçaosche Handel Mij.

(*Cur. Trading Co.*)

Wij ontvingen in dank het jaarverslag over het boekjaar 1924 van bovengenoemde Mij.

Het beste bewijs van den bloei van dit handelslichaam is wel, dat in het afgeloopen jaar door de verschillende filialen der **C. H. M.** te Curaçao, Paramaribo, La Guayra, New-York, Maracaibo, Pto Cabello, Barranquilla en Antwerpen een winst werd gemaakt van f 2.042.862, waarvan een bedrag van 1.125.000 voor reserves werd geboekt en de rest, zijnde f 917.862, ter verdeeling beschikbaar bleef, zoodat aan de aandeelhouders een dividend van 12 % kon worden uitgekeerd.

Over den verkoop van de werf *de Wilde* alhier vernemen we nu ook officieele mededeelingen, wat voornamelijk betreft de som, waarvoor die terreinen aan de *Curaç. Petroleun. Mij.* werd verkocht, nl. 1½ millioen gld.

„Wij hebben," zoo zegt het jaarverslag in verband daarmede, „in den loop van het jaar een gunstigen verkoop van eenige op Curaçao gelegen terreinen aan de *Curaçaosche Petroleum Mij.* tot stand gebracht.

Van het daarvoor ontvangen bedrag hebben wij fl 50.000 in mindering gebracht van de boekwaarde der gebouwen en terreinen op Curaçao en het saldo ad fl 1.450.000 naar de Winst- en Verliesrekening overgebracht. Wij gevoelen daartoe volle vrijheid, aangezien de boekwaarde van de rest dezer bezittingen alsdan in verhouding tot hun omvang en werkelijke waarde nog zeer matig genoemd zal mogen worden."

Koloniale Kas in het 1ste kwartaal van 1925.

De inkomsten der Kolonie blijven gunstig.

Het 1ste kwartaal van 1925 heeft al voordeelig ingezet.

De *Belastingen* brachten op voor de geheele Kolonie: 429.816
in het 1ste kw. van 1924: 320.402
[illegible] 109.414

De raming over dit eerste kw. was 359.800, bracht dus f 70.000 meer op dan de raming.

De *Inkomsten van onderscheiden aard* gaven in dit kwartaal: 182.414,

Het vorig jaar leverde ruim 24.000 meer, doch het bracht toch 42.600 fl. boven de raming in kas.

Het TOTAAL over deze drie maanden geeft als resultaat

over 1925	*over 1924*	*raming.*
612.230	527.254	532.101

In dit laatste bedrag der raming is een bedrag van 32.500 fl. inbegrepen van de verhoogde opbrengst door herziening van eenige middelen.

Het resultaat van deze drie eerste maanden geeft dus fl 80,139 boven de raming.

Wij mogen ruimschoots tevreden zijn.

De Marsella gestrand.

Zooals we in ons vorig nummer reeds gemeld hebben, is de olietankboot *Marsella* van de C. S. M. Dinsdagavond 10 uur bij *Punta Tumatei*, 4 mijlen ten Oosten van *Cabo San Roman*, op het schiereiland *Paraguaná* gestrand. Het schip is dus een heel eind uit de koers geloopen. Ook de kapitein van deze boot is een Engelschman, evenals van de vorige *Juanita*, die een paar maanden geleden gestrand is.

Zooals men weet is de *Juanita* toen door de *Relief* weer vlot gebracht.

Maandagmorgen kwam de *Relief* weer onze haven binnen, komend van Paraguaná, waar hij de positie van het gestrande schip had opgenomen.

De firma PROSPERO BAIZ & Co. alhier heeft bij deze gelegenheid evenals bij de vorige stranding van de *Juanita* een groote activiteit ontwikkeld.

Het SS. *Relief* behoort aan de *Merritt Chapman & Scott Corporation* van New-York, van welke firma de firma PROSPERO BAIZ alhier de agent is.

Dinsdagavond 10 uur strandde de *Marsella*. Woensdagmiddag 4 uur had de *Relief*, die haar standplaats heeft in Kingston-Jamaica, al een telegram om terstond over te komen. Ten 6 uur stoomde het schip reeds naar zijn bestemming. Onderweg ontving de *Relief* een draadloos bericht, waarin nadere bijzonderheden omtrent de plaats der stranding werden geseind. Doch dit draadloos bericht werd ook door een boot van een andere bergingsmaatschappij opgevangen, die eveneens terstond full speed koers zette naar Paraguaná. Doch zij vischte achter het net en kwam te laat.

De *Relief* heeft bij zijn terugkomst hier in de haven zeer gunstige berichten van de *Marsella* meegebracht.

Het schip ligt niet op de rotsen, maar op zand, zoodat het naar alle waarschijnlijkheid veel makkelijker vlot zal te krijgen zijn en de kiel van het schip er wel onbeschadigd zal afkomen.

Dinsdagnacht is de *Relief* weer naar Cabo San Roman vertrokken om zijn werk te beginnen.

De superintendant van deze hergingsmaatschappij Mr. JOHNSON, kapitein van de *Relief*, is reeds 37 jaar bij deze Mij in dienst en kent zijn vak in den grond, wat hij wel getoond heeft bij het afbrengen van de *Juanita*, die hij zelfs met groote gaten in den bodem nog behouden in het dok te New Ports News kon binnenslepen.

Nader vernemen we nog, dat de *Juanita* weer bijna hersteld is en den 10 Juni het dok aldaar zal verlaten en de reis naar Curaçao aanvaarden.

Standard-Lago Co.

Het gerucht, dat we in ons nummer van de vorige week meedeelden omtrent den aankoop van de *Lago Petr. Co.* van Aruba door de *Standard Oil Co.* van Indiana, is waarheid gebleken.

De *Standard* heeft de *Lago* van Aruba, waartoe natuurlijk ook zijn concessies in Venezuela en zijn petroleumbronnen enz behooren, aangekocht voor de kapitale som van 27 millioen Pond Sterling of te wel 324 millioen gulden.

Ook is het een feit, dat de werkzaamheden op Aruba aan de Sint Nicolaasbaai zijn stopgezet.

Het spreekt van zelf, dat de *Standard* eerst eens een nader onderzoek wil instellen omtrent de plannen op Aruba en eerst daarna een beslissing nemen.

Wij hebben nog wel zooveel vertrouwen in de gunstige ligging van Aruba ten opzichte van Maracaibo en in de mooie haven van San Nicolas, dat wij niet kunnen gelooven, dat de *Standard* die zóó maar zal prijsgeven.

Zooals men weet, heeft de *Venezuela Gulf Oil Cy* in de baai *Las Piedras* op de Ooskust van *Paraguaná* aanlegkaden met opslagplaatsen voor petroleum. Enkele mijlen van daar heeft ook de *Standard* reeds haar deposito's voor olie. Men vermoedt nu dat de *Standard* haar opslagplaatsen voor residu aldaar zal behouden, en haar raffinaderij bij *San Nicolas* op Aruba zal vestigen. Doch dat alles eischt natuurlijk nader onderzoek en overleg.

Naar men zegt, heeft de *Standard* ook de *Pan-American Cy.* van Venezuela overgenomen.

Cur. Scheepvaart Mij.

Wegens plaatsgebrek konden we in ons vorige nummer niet meer het bericht opnemen dat de tankvloot van de C. S. M. weer met een olietank-boot vermeerderd is. nl. met de *Mariana*, die de vorige week hier van Rotterdam aankwam en reeds een dag later haar eerste reis maakte naar Maracaibo.

Ingebroken.

In den nacht van Woensdag op Donderdag is er in de Kerk van Pietermaai ingebroken. De dieven hebben zich toegang tot de kerk verschaft door het dak van de zuidelijke zijkapel (zij-ingang), alwaar ze 10 dakpannen hebben weggenomen en zich toen tusschen de panlatten en spanten hebben laten neerzakken.

Een der offerblokken is geforceerd en meegenomen. 's Namiddags werd het leege offerblok aan den zeekant teruggevonden.

In de laatste wekea is reeds driemaal op Pietermaai ingebroken. Er schijnt dus een complot te bestaan.

Zeilvaart

gedurende de maand April 1925

Binnengekomen van:		*Uitgezeild naar:*	
Aruba	19	Aruba	20
Bonaire	39	Bonaire	40
Bov. Eilanden	1	Jacmel	3
Cumarebo	1	La Guayra	1
Guanta	1	La Vela de Coro	16
La Vela de Coro	5	Maracaibo	11
La Guayra	5	Mayaguez	1
Maracaibo	12	Naar Zee	1
Martinique	1	Pto Cabello	9
Mayaguez	1	Pto Colombia	2
Pampatar	3	Pto Sucre	1
Ponce	1	Pto. Rico	1
Pto. Cabello	9	Rio Hacha	6
Pto. Sucre	1	Sto Domingo	1
Rio Hacha	4	San Juan	1
San Pedro de M.	1	Sint Martin	4
San Juan	1		
Tucacas	2		
Van zee	3		
Total	110	Total	118

De West Indische Gids.

Inhoud van afl. No. 12 April 1925.

De reorganisatie van de rechterlijke macht en van de rechtspleging der kolonie Curaçao in de praktijk, door Mr. F. G. SCHALKWIJK.

De Koloniale Staten en de belangen van den grooten landbouw in de landbouwkolonie Suriname, door Mr. Dr. C. F. SCHOCH.

De ondernemersraad voor Suriname door Mr. Dr. C. F. SCHOCH.

Note on an old bill of lading from Surinam. bij THOMAS E. PENARD (met afbeelding).

Boekbespreking door THOMAS E. PENARD.

— (*The Shippers of Nancy Gloucester* by Percy Mac Kaye.

— Bibliographie.

Dansavond
ten Gouvernementshuize.

De Adjudant van den Gouverneur van Curaçao maakt bekend, dat de Gouverneur van Curaçao het voornemen heeft een bal te geven op

Zaterdag 30 Mei a.s. te 8,30 nam.

De inschrijvingslijst ligt op Vrijdag, 22, Zaterdag, 23, en Maandag 25 Mei a.s. ten Gouvernementshuize beschikbaar van 9 uur voormiddags tot 1 uur namiddags.

J. HULST

3—3 *Eerste Luitenant-Adjudant.*

Wanneer U zich op reis begeeft en U met gemak en goedkoop wil reizen, koop dan

CREDIETBRIEVEN

EN

TRAVELER'S CHECKS

VAN

The National City Bank of New-York

BIJ

MORRIS E. CURIEL & SONS,

Afdeeling Bankzaken.

WASCANA.

Met het „S.S. Venezuela is wederom een nieuwe voorraad aangekomen.

WACHT U VOOR NAMAAK



ELKE KIST ECHTE WASCANA IS VOORZIEN VAN DIT HANDELSMERK

Het schitterendste en meest gezochte sigarenfabrikaat in Holland en Ned Oost-Indië is dat van de Sigarenfabriek „**Wascana.**" KAMPEN (Holland).

Vertegenwoordigers voor CURAÇAO: MENSING & Co.

Attentie

Geen „Ons Belang" meer, Maar „Uw Eigen Belang."

Doet wat u het voordeeligst uitkomt.

Koopt bij de firma **ELLIS & DANIA.**

Alles is daar te krijgen, zelf de onmogelijkste dingen.

Vraagt naar prijscourant, conditie, monsters, en u zult tevreden zijn.

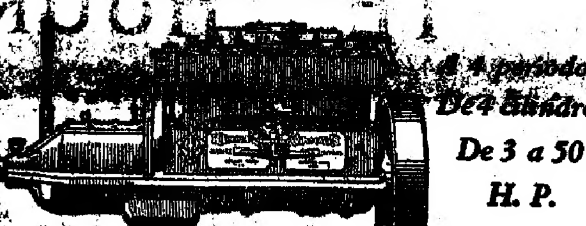
2—3 *Curaçao 16 Mei 1925.*

KERMATH

MOTORES MARINOS DE CONFIANZA

Más del setenta por ciento de los principales fabricantes de lanchas del mundo lo usa como equipo regular en ellas. Magneto Bosch Americano. Todas las piezas son normales y permutables.

De $135,00 a $1.030,00 *f.o.b. Detroit, Mich., E.U.A.*



A 4 períodos De 4 cilindros De 3 a 50 H. P.

AGENTE KERMATH

2 **P. F. LEON. Werfstraat No 8. Curaçao.**

KERMATH MANUFACTURING COMPANY

Detroit, Mich., E.U.A. Direccion, telegráfica:—Kermath

JARABE DE AMBROZOIN

TOS BRONQUITIS ASMA. LARINGITIS — JARABE DE — TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN — **AMBROZOIN** — AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA. ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN

AMERICAN APOTHECARIES COMPANY New York



HEINEKEN'S

Bierbrouwerij Maatschappij

Brouwerijen te Amsterdam en Rotterdam

GROOTSTE BIERBROUWERIJ-ONDERNEMING IN NEDERLAND.

MENSING & Co. Agenten.

2—3

Officieele Berichten.

Aan Mevr. J. S. G. Haayen-Spit, hoofd der Wilhelminaschool alhier, is een maand verlofsverlenging verleend.

Aan de vlechtonderwijzeres aan den leergang voor stroohoedenvlechten aan de R. K. Bijzondere School te Rincon, Mej. A. Frans, is, op haar verzoek, eervol ontslag verleend, en Mej. Ines Eleana Frans, in het bezit van diploma D, is benoemd tot tijdelijke vlechtonderwijzeres aan bovengenoemden leergang.

De tijdelijke onderwijzeressen 3de klasse, Mej. W. C. E. Schrils en Mej. A. S. M. Waymouth, zijn definitief benoemd tot onderwijzeressen 3de klasse bij het openbaar onderwijs in Curaçao.

Aan den agent van politie 2de klasse Eduardo Ricardo Kraal, is op zijn verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den heer Mr. B. J. M. H. Ruland is, tot herstel van gezondheid, een maand verlof verleend.

Aan den heer Dr. Julius Benesch, gouvernements-geneeskundige in Curaçao, is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend, onder dankbetuiging voor de door hem in bovengenoemde betrekking bewezen diensten.

Joseph Travers & Sons Ltd.

LONDON

MENSING & Co.

vertegenwoordigers.

Dunya Brand GENUINE GROUND WHITE PEPPER LONDON.

De strijd tegen de drankholen.

De district-attorney Buckner, die te New-York reeds veertien gerenommeerde restaurants heeft doen sluiten, waar sterke dranken worden geschonken, heeft later aan de rechtbank verlof gevraagd tot het sluiten van een duizend kleine café's, die zich eveneens aan het onwettig tappen van alcoholica schuldig maken.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen ter Spaar en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1ste Juli 1923** *af tot en met* **31 December 1923** *onder* **No. 4530. G.** *tot en met* **No. 4071 H.** *zal plaats hebben, op Donderdag den 28 Mei a.s. 's morgens om 9 uur en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde Interesten.

Curaçao den 23 Mei 1925.

de Voorzitter

8 *H. J. Cohen Henriquez.*



The best whisky imported on the Island.

Mensing & Co Agents.



SOLE IMPORTERS: MENSING & Co.

Met de laatste boot ontvangen WASCANASIGAREN van de allerfijnste soort in kistjes van vijf en twintig.

MENSING & Co.

J. L. C. Monsanto

PRAKTIZIJN.

Kantoor: Willemstad, Breedestraat, bovenhuis No. 18.

Kantooruren: 8—12 a.m.
1— 4 p.m. *Telephoon No. 194.*

Zij, die in dienst zijn van de „Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij", en rechtskundig advies verlangen met betrekking tot ondervonden verkorting hunner rechten of onrechtmatige behandeling hun te beurt gevallen, kunnen, desgewenscht, zich daartoe ook ten mijnen woonhuize Scharloweg No. 43 vervoegen, op elken dag van de week, tusschen 7—9 p.m., mits mij hiervan van te voren telefonisch of anderszins kennis gevend.

3—6

RED „D" LINE OF STEAMSHIPS.

REGULAR SERVICE BETWEEN NEW YORK, PTO RICO, CURAÇAO AND VENEZUELA.

SAILINGS DURING MAY.

1925			S.S. Tachira		S.S. Maracaibo		S.S. Caracas		S.S. Zulia		S.S. Carabobo	
Leave		NEW YORK	April	29	May	6	May	13	May	20	May	27
	Arrive	SAN JUAN	May	5	„	12	„	18	„	26	June	1
Leave			„	6	„	13	„	19	„	27	„	1
	Arrive	CURAÇAO	. .	. .	. .	. .	„	21	. .	. .	. .	. .
Leave			. .	. .	. .	. .	„	21	. .	. .	. .	. .
	Arrive	PTO CABELLO	. .	. .	. .	. .	„	22	. .	. .	. .	. .
Leave			. .	. .	. .	. .	„	22	. .	. .	. .	. .
	Arrive	LA GUAIRA	May	8	May	15	„	23	May	29	June	3
Leave			„	9	„	16	„	26	„	30	„	4
	Arrive	PTO CABELLO	. .	. .	. .	. .	„	27	. .	. .	„	5
Leave			. .	. .	. .	. .	„	28	. .	. .	„	5
	Arrive	CURAÇAO	May	10	May	17	„	29	May	31	„	6
Leave			„	10	„	17	„	29	„	31	„	6
	Arrive	MARACAIBO	„	11	„	18	. .	. .	June	1	„	7
Leave			„	16	„	23	. .	. .	„	6	„	11
	Arrive	CURAÇAO	„	17	„	24	. .	. .	„	7	„	12
Leave			„	17	„	24	. .	. .	„	7	„	12
	Arrive	PTO CABELLO	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	„	13
Leave			. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	„	13
	Arrive	LA GUAYRA	May	18	May	25	May	30	June	8	„	14
Leave			„	18	„	25	„	30	„	8	„	15
	Arrive	SAN JUAN	„	20	„	27	June	1	„	10	„	17
Leave			„	21	„	28	„	3	„	11	„	17
	Arrive	NEW YORK	„	27	June	3	„	8	„	17	„	22

S.S. "Merida" connecting with S.S. "Caracas" sails from Curaçao for Maracaibo April 16, May 21 and June 25, returning sails from Maracaibo April 22, May 27 and July 1.

For further particulars apply to

S. E. L. MADURO & SONS.

Agents.

Koninklijke West-Indische Maildienst.

VAN CURAÇAO

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Trinidad, Barbados en Europa:
SS. "Crijnssen" **11 Juni**
SS. "Oranje Nassau" **25 Juni**

NAAR Pto. Colombia, Cartagena, Cristobal en Pto. Limon:
SS. "Oranje Nassau" **11 Juni**
SS. "Venezuela" **2 Juli**

NAAR Pto. Cabello, La Guaira, Cumaná, Pampatar, Carúpano, Trinidad, Demerara, Paramaribo en Europa:
SS. "Nickerie" **26|27 Mei**

NAAR New York:
SS. "Medea" **29 Mei**
SS. "Amazone" **5 Juni**
SS. "Flora" **12 Juni**

NAAR Maracaibo:
SS. "Amazone" **27 Mei**
SS. "Brion" **27|22 Mei**
SS. "Baralt" **29|30 Mei**

Compañia Trasatlantica

El Vapor

„MANUEL CALVO"

se espera del Pacífico via Colon y Pto Colombia alrededor del 27 de Mayo y seguirá el mismo día a Pto. Cabello, La Guaira, San Juan Tenerife, Cadiz y Barcelona,

El vapor

„LEON XIII"

se espera el 12 de Mayo de Europa via Cuba y Venezuela, para seguir el mismo día al Pacifico via Pto Colombia y Colon.

Ambos vapores aceptan carga i pasajeros.

Los Agentes,

S. E. L. MADURO & SONS



BUITENLAND.

Een roerend feit

heeft zich op de Missietentoonstelling in het Vaticaan te Rome voorgedaan.

De zaal van het H. Land vertoont aan hare wanden de marteling van vele Paters Franciscanen, die door de Turken om het leven werden gebracht.

De vorige maand gebeurde in die zaal een feit, dat de toeschouwers in hun leven niet vergeten zullen; een feit, dat ons doet denken aan de moeder van den H. Pancratius, die, nadat haar lievelingszoon in Nero's dagen door eenen panter werd verscheurd, daags daarna in den Romeinschen circus trad, om met eerbied de plaats te kussen, waar haar zoontje-martelaar gevallen was.

Onder de bezoekers, die op een der dagen der vorige maand deze martelaarszaal en die van het H. Land doorwandelden, trad langzaam ook een zeer bejaarde vrouw, in rouwkleederen gehuld, gebogen onder den last van haren 80-jarigen ouderdom. Zij steunde op den arm van haren zoon, priester-conventueel, die zijn oude moeder inniger aan het hart drukte, naarmate zij naderkwamen bij de plaats, waar de kunstschildering hangt van Villani, den vreeselijken dood voorstellende van den Minderbroeder, Pater Alberto d'Amarisse, te Cave-bij-Rome geboren, en door de Turken in Armenië, met vele zijner Christenen, afgrijselijk voor het Geloof vermoord ten jare 1920.

Bij elken stap dien zij zette, zuchtte de arme vrouw meer en meer: „Waar is hij?... Waar is mijn zoon Alberto toch?" Hare dochter en andere bloedverwanten, die haar volgden, spraken haar moed in het hart, toen zij allen staande bleven vóór het realistisch meesterwerk van Villani: „De marteldood van Pater Alberto d'Amarisse". — De marteldood van haar eigen zoon....

De moeder herkende hem dadelijk, en toen brak een vloed van tranen los, zoo hartverscheurend pijnlijk, dat de onverschilligste toeschouwers, tot de soldaten der Vaticaansche wacht toe, allen tot tranen bewogen waren.

Zij had het hooren zeggen van eenige dorpsgenooten, die ook de missie-tentoonstelling hadden bezocht, dat de marteldood van haren zoon, daar kunstig levensgroot was voorgesteld, en van stonde af had zij noch rust noch vrede meer; dát moest, dát wilde zij zien, ondanks hare kinderen al deden wat zij konden, om voor moeder dien indruk te vermijden.

Al weende zij bitter, bij 't zien van den marteldood van haar zoon, toch voelde zij een hemelsche vreugde, door hare tranen heen, omdat God haar had uitgeroepen, om moeder te zijn van eenen bloedgetuige des Geloofs, die leed en streed voor Christus' leering.

Die vreugde voelde mevrouw d'Amarisse nog sterker, toen zij eenige oogenblikken daarna, geleid werd naar de zaal der statistieken, waar elke kloosterorde of missiecongregatie, hare werkzaamheid in de vreemde landen ten toon stelt. De eerste statistiek, die aan den ingang de bezoeker aanschouwt, is de reusachtige triptiek der Minderbroeders-Franciscanen, met hare 56 missielanden, en hare 2662 zendelingen. De rechtervleugel van deze triptiek, 5 meter hoog, is eene aangrijpende verheerlijking der 28 Minderbroeders-Franciscanen, die in de 25 laatste jaren hun bloed vergoten op het missieveld. Hun 28 beeltenissen omkronen een gouden kruis op bloedrooden grond, met groene zegepalmen doorvlochten, en bovenaan hun aller zielerleus: „Zij beminden Christus in het leven; zij volgden Hem in den dood".

Toen mevrouw d'Amarisse, in die heldenrei, ook de beeltenis van haren „Alberto" wedervond, toen stilde zij hare tranen, en, God lovende, dacht zij wellicht aan de blijde verheerlijking, die volgen zal — haren „Alberto" onder de gelukzaligen vereerd te zien.

Een Bisschop bij Joden.

Door de Joodsche gemeente zijner stad uitgenoodigd om het woord te voeren op een groote vergadering, werd de katholieke Bisschop van Cleveland verwelkomd door den voorzitter, die wees op dit feit zonder precedent, het welk in de Annalen der Israëlieten van Cleveland zal geboekt staan als een historische gebeurtenis.

Mgr. Schrembs handelde over de rechten en plichten van den Amerikaanschen burger. De Amerikaansche grondwet steunt op de gelijkheid van alle menschen ten overstaan van de wet; zij is noch een gunst noch een voorrecht van dezen of genen stand, maar een erfelijk recht van alle mannen en vrouwen, die leven onder de vlag der sterren en strepen.

Door de Voorzienigheid werd aan Amerika de taak opgelegd deze maatschappelijke beginselen te verwezenlijken en te vereenigen. Of de onbekende soldaat, die op 't nationaal kerkhof te Washington begraven ligt, een jood is of een katholiek, of een protestant, is ons onbekend: al wat we weten is, dat hij voor de beginselen der menschelijke vrijheid het hoogste offer bracht. Nog andere rechten dan die welke in de onafhankelijkheidsverklaring werden uitgeroepen of in de grondwet neergelegd, bezit ieder burger: de onvervreemdbare rechten, welke God ons geschonken heeft en waarvan de dwingelandij van een minderheid of van een meerderheid ons nooit berooven zal. Hij zinspeelde verder op de leden van het Ku Klux Klan, „deze duivels, die 's nachts met een toorts in de hand rondwandelen", en hij vermaande zijn toehoorders getrouw te blijven aan de verheven zedelijke beginselen, waarvan God de oorsprong is. Na de rede van Mgr. Schrembs sprak Rabbi Silver een woord van dank, en bracht hulde aan den zoo geleerden als sympathieken vertegenwoordiger van de groote katholieke kerk, die millioenen aanhangers telt, wier leven zij bestuurt, en voor wie zij is een bron van zegen! Dit is heden een gewichtige gebeurtenis, een mijnpaal in 's lands geschiedenis, de voorbode van betere dagen, waarop de menschen elkaar beter zullen begrijpen en onderling meer zullen samenwerken."

Toeneming der echtscheidingen in de Ver. Staten.

Het cijfer der echtscheidingen neemt, blijkens een statistiek van het bevolkingsregister, in Amerika snel toe. In 1922 was het cijfer 31% of een derde hooger dan in 1916, terwijl het aantal huwelijken in denzelden tijd slechts met 5% toenam. In 1916 bedroeg het aantal echtscheidingen in Amerika 112.000, in 1922 147.000, in 1916 bedroeg het aantal huwelijken 1.040.000, in 1922 1.093.000.

Uit de droeve statistiek blijkt dat gedurende een halve eeuw het percentage der echtscheidingen al voortdurend stijgende was, doch in de laatste jaren is het op bepaald verontrustende schaal gestegen, hetgeen vooral blijkt wanneer men ziet, dat terwijl in 1916 één echtscheiding voorkwam op 356 gehuwden, dit in 1922 dit nog maar was een op de 303.

Het percentage der echtscheidingen stijgt het sterkst onder personen, die minder dan een jaar gehuwd zijn.

De echtscheiding is de ruïne van het familieleven, en is een der grootste beletselen voor de toename der bevolking. Voor al onder de *niet* katholieken neemt de echtscheiding op schrikbarende wijze toe.

Als noodzakelijk gevolg daarvan ziet men in niet-katholieke kringen het getal kinderen op onrustbarende wijze verminderen. De protestantsche sekten sterven uit bij gebrek aan een toekomstig geslacht.

Londen de grootste haven der wereld.

De haven-autoriteiten te Londen hebben haar definitieve goedkeuring gehecht aan een groot plan om van Londen de grootste haven der wereld te maken.

Het zal onverwijld worden uitgevoerd, de kosten zullen meer dan vier millioen pond sterling bedragen. Er is een enorme drijvende landingssteiger voor passagiers te Tilbury in opgenomen, waar de groote Oceaanstoomers kunnen aanleggen, alsmede een toegangssluis ter lengte van duizend voet en een droogdok van gelijke lengte nabij den landingssteiger, zoodat de schepen direct het dok kunnen invaren.

Het „*West India Dock*" zal eveneens tot den hoogsten graad van „efficiency" worden opgevoerd door den bouw van een grooten nieuwen ingang, die het mogelijk zal maken, dat schepen tot 12.000 ton in deze haven komen door drie andere afzonderlijke havenbassins van het „*West India Dock*" er mee samen te voegen.

Men verwacht, dat dit plan in vier jaar zijn voltooid.

Petroleum-ontginning.

Een overeenkomst voor 75 jaren is twee maanden geleden te Bagdad geteekend door Keeling, als vertegenwoordiger der Turksche petroleum-maatschappij en de regeering van Irak voor de exploitatie van petroleum in dit land met uitzondering van Basrah. Als voldoende olie wordt aangetroffen, zal een pijpleiding aangelegd worden naar de Middellandsche Zee. De deelname is gelijkelijk verdeeld onder 4 groepen met een kapitaal van 1000 millioen p. st. n.m. de *Anglo Persian*, de *Koninklijke*, de *Shell*. 7 der voornaamste Amerikaansche maatschappijen w.o. de *Standard Oil* en 56 groote Fransche maatschappijen. De direkteur zal steeds een Engelschman moeten zijn.